

FAQ v 0.1

Świadectwo kwalifikacji

operatora bezzałogowego statku powietrznego

ZAWARTOŚĆ

- CZY MUSZĘ POSIADAĆ LICENCJĘ?
- GDZIE MOGĘ ZROBIĆ WYMAGANE SZKOLENIE?
- DO CZEGO UPRAWNIA ŚWIADECTWO KWALIFIKACJI?
- JAKIE WARUNKI NALEŻY SPEŁNIĆ ABY UZYSKAĆ ŚWIADECTWO KWALIFIKACJI?
- JAKI DOKUMENTY NALEŻY ZŁOŻYĆ W ULC ABY UZYSKAĆ ŚWIADECTWO KWALIFIKACJI?
- JAK WYGLĄDA EGZAMIN I JAK SIĘ DO NIEGO PRZYGOTOWAĆ?

SZANOWNI PAŃSTWO!

W związku z licznymi pytaniami odnoszącymi się do zasad uzyskiwania świadectwa kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne i sportowe postanowiliśmy przygotować zbiór informacji, który powinien dać odpowiedź na niektóre z Państwa pytań.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że duża część osób funkcjonująca na rynku usług realizowanych z użyciem bezzałogowych statków powietrznych, nie miała wcześniej kontaktu z przepisami lotniczymi, co często przekłada się na ich błędną interpretację. Stąd pomysł na opracowanie niniejszego biuletynu, który jest pierwszym z serii kilku "poradników", mających za zadanie wprowadzenie Państwa w zasady wykorzystywania bezzałogowych statków powietrznych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Mamy nadzieję, że tego rodzaju materiały pomogą Państwu w bezpiecznym realizowaniu lotów co z czasem przełoży się na rozkwit tej nowej dziedziny lotnictwa jaką są bezzałogowe statki powietrzne.

Zespół ds. bezzałogowych
statków powietrznych ULC

ŚWIADECTWO KWALIFIKACJI

Jest dokumentem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji i upoważniającym do wykonywania określonych czynności lotniczych.

VLOS (Visual Line of Sight)

Operacje, w których operator lub obserwator bezzałogowego statku powietrznego utrzymują bezpośredni kontakt wzrokowy z bezzałogowym statkiem powietrznym w celu zapewnienia separacji od innych statków powietrznych i przeszkód.

UAVO (Unmanned Aircraft Vehicle Operator)

Operator bezzałogowego statku powietrznego.

Czy muszę posiadać licencję?

fol. Artur Gajdziński

Licencja, a właściwie świadectwo kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego (w skrócie UAVO), bo tak nazywa się wydawany przez Urząd Lotnictwa Cywilnego dokument, jest wymagane jedynie w przypadku osób wykonujących loty inne niż rekreacyjne lub sportowe. Wszystkie loty związane ze świadczeniem usług takich jak: zdjęcia, wideo, fotogrametria, różnego rodzaju pomiary czy monitoring z powietrza wymaga posiadania świadectwa kwalifikacji. Wymóg ten został podyktowany w art. 95 ust. 2 pkt. 5a ustawy z dn. 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.), natomiast szczegółowe zasady uzyskiwania opisywanego dokumentu zawarto w rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie świadectw kwalifikacji (Dz. U. poz. 664). **W niniejszym biuletynie omówione zostaną zasady uzyskiwania świadectwa kwalifikacji z uprawnieniem do wykonywania lotów jedynie w zasięgu wzroku VLOS.**

Gdzie mogę zrobić wymagane szkolenie ?

ŚWIADECTWO KWALIFIKACJI

Jest dokumentem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji i upoważniającym do wykonywania określonych czynności lotniczych.

PERSONEL LOTNICZY

Członkiem personelu lotniczego jest osoba, która posiada ważną licencję lub świadectwo kwalifikacji i jest wpisana do państwowego rejestru personelu lotniczego

foto. Paweł Szymański

Niestety w chwili obecnej nie ma firm szkolących do świadectwa kwalifikacji. W przypadku lotów w zasięgu wzroku (VLOS) takie **szkolenie nie jest jednak wymagane** przez przepisy. Wymaganą wiedzę i umiejętności należy opanować we własnym zakresie, a świadectwo kwalifikacji jest wydawane na podstawie zdanych egzaminów. Nie jest natomiast wykluczone, że wkrótce pojawią się firmy szkolące do świadectwa kwalifikacji. Jeżeli tak się stanie na pewno będziemy o tym fakcie informować. Jeżeli mimo wszystko nie są Państwo pewni np. swoich umiejętności warto pytać o szkolenia w zakresie wykonywania lotów organizowane przez dystrybutorów sprzętu (sklepy, producenci).

Do czego uprawnia świadectwo ?

Świadectwo kwalifikacji uprawnia do wykonywania lotów bezzałogowymi statkami powietrznymi używanymi w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe. Świadectwo wydawane jest bezterminowo. Do świadectwa wpisywane są uprawnienia określające zakres wykonywanych lotów czyli loty w zasięgu wzroku (VLOS), poza zasięgiem wzroku (BVLOS) oraz kategorie statków powietrznych, do pilotowania których to świadectwo uprawnia. Razem z kategorią statku powietrznego określany jest również przedział wagowy, w którym można wykonywać loty daną kategorią statku powietrznego. Na chwilę obecną do świadectwa kwalifikacji wpisywane są następujące kategorie statków powietrznych:

- samolot (S);
- śmigłowiec (H);
- wielowirnikowiec (MR);
- sterowiec (AS);
- inny bezzałogowy statek powietrzny (O);

oraz następujące przedziały wagowe:

- do 2 kg;
- od 2 do 7 kg;
- od 7 do 25 kg;
- od 25 do 50 kg;
- powyżej 50 kg.

Zarówno kategoria jak i przedział wagowy wpisywane są do świadectwa na podstawie informacji zapisanych w protokole egzaminacyjnym przez egzaminatora przeprowadzającego egzamin państwowy.

Uzyskanie kategorii wagowej wyższego rzędu będzie skutkowało jednoczesnym uzyskaniem kategorii niższych.

BADANIA LEKARSKIE

Operator bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe podlega badaniom lotniczo-lekarskim. Ocena stanu zdrowia w tym zakresie podlega indywidualnej ocenie przez lekarza orzecznika

GDZIE NA BADANIA?

Badania lotniczo-lekarskie prowadzone są przez lekarzy orzeczników. Ich wykaz znajduje się na stronie ULC w zakładce personel lotniczy – medycyna lotnicza – lekarze orzecznicy

Jakie warunki należy spełnić aby uzyskać świadectwo kwalifikacji ?

Ustawa Prawo lotnicze wymaga aby osoba ubiegająca się o świadectwo kwalifikacji spełniała następujące wymagania:

- Ukończone 18 lat;
- Posiadanie co najmniej średniego wykształcenia;
- Posiadanie ważnego orzeczenia lotniczo-lekarskiego odpowiedniej klasy o braku przeciwwskazań do wykonywania lotów bezzałogowymi statkami powietrznymi;
- Posiadanie wiedzy i umiejętności w zakresie wykonywania lotów potwierdzonych zdaniem egzaminem teoretycznym i praktycznym przed egzaminatorem Lotniczej Komisji Egzaminacyjnej

Jakie dokumenty należy złożyć w ULC aby otrzymać świadectwo kwalifikacji ?

Dokumenty jakie należy przesłać do ULC w celu przystąpienia do egzaminów i uzyskania świadectwa kwalifikacji:

- Wniosek o wydanie świadectwa kwalifikacji
- Wniosek o dopuszczenie do egzaminu
- Oświadczenie o posiadanej wiedzy i umiejętnościach
- Potwierdzona za zgodność z oryginałem kopia świadectwa szkolnego lub dyplomu ukończenia studiów (w przypadku osób nie posiadających innych licencji lub świadectw kwalifikacji)
- Badania lotniczo-lekarskie
- Krótki opis sprzętu, na którym ma zostać wykonany egzamin wyposażenie, rodzaj napędu, autopilot, przeznaczenie itp.(można zamieścić zdjęcie)
- Dowody wniesienia następujących opłat:
Za egzamin teoretyczny – 52 zł,
Za egzamin praktyczny – 104 zł,
Za pierwsze wydanie świadectwa UAVO – 42 zł.
Dowody wpłaty mogą być wydrukami z banku elektronicznego

Opłaty wnosi się na numer konta:

31 1010 1010 0022 9322 3100 0000

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Ul. Marcina Flisa 2

02-247 Warszawa

Narodowy Bank Polski

Po przesłaniu dokumentów należy skontaktować się z nami skontaktować w celu ustalenia terminu i miejsca egzaminu.

WIEDZA

Należy bardzo poważnie podejść do zagadnień związanych z organizacją przestrzeni powietrznej i tego gdzie można wykonywać loty swobodnie, a gdzie trzeba mieć zgodę odpowiednich władz. Wykonywanie lotów niezgodnie z przepisami, stwarzając zagrożenie w ruchu lotniczym lub dla osób znajdujących się na ziemi może skutkować poważnymi konsekwencjami, również karnymi!

BEZPIECZEŃSTWO!

Najważniejsze na egzaminie ale również i we wszystkich innych lotach jest bezpieczeństwo! Nie należy przeceniać własnych umiejętności. Nie należy również mieć nieograniczonego zaufania do użytkowanej maszyny. Każde urządzenie latające, bez względu na to jak kosztowne i zaawansowane wyposażenie jest na nim zabudowane może ulec nieprzewidzianej awarii.

EGZAMIN**PRAKTYCZNY**

Jest prowadzony na sprzęcie osoby egzaminowanej.

Jak wygląda egzamin i jak się do niego przygotować?

fot. Przemysław Tomków

Część teoretyczna przeprowadzana jest w postaci testu wyboru. **Do egzaminu należy przygotować się z pomocą załącznika nr 6** do Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.) Przepisy te określają zasady wykonywania lotów w zasięgu wzroku.

Zakres i miejsce egzaminu praktycznego na dzień dzisiejszy jest dostosowywany indywidualnie, w zależności od rodzaju sprzętu, na którym przeprowadzamy egzamin. Dlatego ważne jest aby do przesyłanej do ULC dokumentacji dołączyć opis sprzętu, którym wykonywane będą loty.

Jeszcze przed oderwaniem się od ziemi, egzaminator sprawdzi wiedzę osoby egzaminowanej odnośnie użytkowanej platformy, jej wyposażenia, możliwych trybów lotu, osiągnięć, ograniczeń i możliwości. Sprawdzi również kwestie bezpiecznej obsługi akumulatorów, zachowania w sytuacjach awaryjnych, optymalnych ustawień systemu „failsafe” czy też automatycznego powrotu do miejsca startu lub innych zagadnień związanych z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa wykonywanych lotów.

Jeżeli wszystko przebiega pomyślnie, a egzaminator uzna, że egzaminowana osoba posiada wiedzę i umiejętności w zakresie użytkowanej platformy wykonywane są loty egzaminacyjne. Podczas lotów sprawdza się przede wszystkim czy osoba egzaminowana potrafi w sposób bezpieczny obsługiwać sprzęt, czyli przygotować go do lotu, wykonać lot i bezpiecznie wylądować. Wiemy również na czym polega „magia” urządzeń takich jak np. DJI WooKong, NAZA czy innych jednostek wspomagających lot żyroskopami, akcelerometrami i GPSem więc zawsze mile widziane jest również wykonanie lotu w trybie „manualnym” czyli bez pomocy niektórych elektronicznych wspomagaczy.